

PROVINCIE FLEVOLAND

Zomernota 2019

Inhoudsopgave

I	Inleiding en samenvatting.....	3
II	Programma's.....	6
	Programma 1 : Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid	7
	Programma 2 : Landelijk gebied en natuur	9
	Programma 3 : Economie	11
	Programma 4 : Cultuur, samenleving en sport	12
	Programma 5 : Energie, milieu en klimaat	13
	Programma 6 : Mobiliteit	16
	Programma 7 : Gebiedsontwikkeling	19
	Programma 8 : Kwaliteit openbaar bestuur	21

Inleiding en samenvatting

1 Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Rapportageafspraken

De Zomernota maakt onderdeel uit van de reguliere PenC cyclus en is een afwijkingenrapportage (inhoudelijk en financieel) met betrekking tot de uitvoering van de Programmabegroting van het lopende jaar. In de Zomernota worden, voor zover aan de orde, afwijkingen gerapporteerd ten aanzien van onder andere activiteiten en middelen.

In de Financiële verordening 2018 hebben uw Staten besloten dat er met ingang van 2018 sprake zal zijn van één integraal rapportagemoment gedurende het begrotingsjaar, de Zomernota. Deze Zomernota wordt vóór het zomerreces in Provinciale Staten behandeld. Uw Staten hebben in november 2018 de Programmabegroting 2019 vastgesteld; deze Zomernota 2019 heeft als peilmoment begin mei 2019.

Er hebben zich echter eind mei een tweetal ontwikkelingen voorgedaan met een substantiële financiële impact. Het betreft hier de administratieve verhuizing van het autoleasebedrijf Athlon en het verschijnen van de meicirculaire 2019. Wij hebben ervoor gekozen deze effecten mee te nemen in deze Zomernota om een zo actueel mogelijk beeld te schetsen.

Leeswijzer

Per programma uit de Programmabegroting 2019 lichten wij relevante afwijkingen toe op de door uw Staten geautoriseerde programmaonderdelen, voor zover daar sprake van is. Deze kunnen zowel inhoudelijk als financieel van aard zijn.

De rapportage per programma sluit af met een overzicht van de voorgestelde wijzigingen in de geraamde lasten en baten binnen dat programma, die zijn vertaald in een begrotingswijziging 2019 die wij (in verband met het budgetrecht) ter vaststelling aan uw Staten voorleggen.

1.2 Samenvatting

Inhoudelijk beeld op hoofdlijnen

Bij de diverse programma's wordt, voor zover van toepassing, gerapporteerd over de afwijkingen in bijvoorbeeld de voorgenomen activiteiten en de in te zetten middelen. Zo vroeg in het jaar is er slechts in beperkte mate sprake van voorzienbare achterblijvende beleidsvoornemens. Wel zien we de noodzaak en de mogelijkheden om op een aantal onderdelen binnen het bestaande beleid extra inspanningen te leveren. Voorbeelden hiervan zijn de voorbereiding van de invoering Omgevingswet, de implementatie van het beleidskader Oostvaarderplassen, het laten maken van een documentaire over de berging van een vliegtuigwrak en het opdragen van aanvullende werkzaamheden aan de Omgevingsdienst.

Financiële uitkomsten

Deze Zomernota bevat een aantal begrotingsmutaties. De mutaties vinden hun oorzaak in nieuwe inzichten in de baten (zoals de Provinciefondsuitkering en de opbrengst opcenten MRB), de noodzakelijke omvang van de stelposten en de lasten van de beleidsprogramma's en de bedrijfsvoering. Voor een deel hebben de voorstellen ook effecten op de jaren na 2019; deze gevolgen zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2020-2023.

Aparte vermelding verdient dat eind mei is gebleken dat per 1 mei 2019 de hoofdvestiging van leasebedrijf Athlon uit onze provincie is vertrokken, wat nadelige financiële consequenties heeft. Getracht is deze consequenties in kaart te brengen op basis van de eind mei 2019 beschikbare informatie. Daarnaast is op 31 mei jl. de meicirculaire Provinciefonds verschenen, die nadelige financiële effecten heeft voor de provinciale begroting.

Hieronder wordt het totaal van de mutaties per programma aangegeven. Daarbij is aangegeven wat het effect is van de mutaties in de baten en lasten op de reserves en op het begrotingsaldo.

Zomernota 2019	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
1 Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid	136	0	136
2 Landelijk gebied en natuur	824	0	824
3 Economie	0	0	0
4 Cultuur, samenleving en sport	150	0	150
5 Energie, milieu en klimaat	685	0	635
6 Mobiliteit	-462	0	-462
7 Gebiedsontwikkeling	46	0	46
8 Kwaliteit openbaar bestuur	-1.826	1.578	-248
Saldo lasten en baten (excl. R&V)	-447	1.578	1.131
Mutatie Reserves	2.705	-1.194	1.511
Saldo Zomernota 2019	2.258	384	2.642

Bedragen x € 1.000; - = voordeel

Zoals uit dit overzicht blijkt is er sprake van € 0,5 mln. lagere lasten en € 1,6 mln. lagere baten. Daarbij wordt er per saldo voor circa € 1,5 mln. aan middelen gestort in reserves, zodat er netto sprake is van een nadelig saldo van € 2,6 mln. Het nadelig saldo is als volgt opgebouwd:

Prog.	Mutaties met effect op saldo Zomernota 2019:	Saldo 2019
1	Omgevingswet	300
1	Vorbereiding provinciaal waterprogramma	50
1	Kennisimpuls Delta Aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater	16
2	Proces- en onderzoekskosten OVP	490
2	Ophoging subsidie Faunabeheereenheid	34
2	Digitale ontsluiting buitengebied centraal toezicht	p.m.
4	Documentaire berging Short Stirling (vliegtuigwrak)	150
4	Monumentenzorg	10
5	Jong Leren Eten	50
5	Omgevingsdiensten	174
5	Impuls Omgevingsveiligheid 2019 (IOV)	76
7	Actualisatie Flevokust Haven	-115
8	Provinciefonds	-6.803
8	Opcenten MRB	8.745
8	Hoger dividend BNG	-64
8	Hoger dividend Afvalzorg Holding NV	-300
8	Aanpassing salarisbudget als gevolg van CAO-afspraken	150
8	Vrijval stelpost Nieuw Beleid oormerk MAB	-320
Saldo Zomernota 2019		2.642

bedragen x € 1.000; - = voordeel

Per saldo leiden de voorstellen in deze Zomernota 2019 tot een nadelig saldo van € 2,6 mln., waarvoor dekking dient te worden aangewezen. Dit nadelige saldo wordt met name veroorzaakt door de uitkomsten van de meicirculaire Provinciefonds en het nadelige financiële effect van het vertrek van leasebedrijf Athlon. Om die reden wordt dan ook voorgesteld om het nadelig saldo van deze Zomernota 2019 te dekken ten laste van de stelpost Nieuw Beleid, oormerk Inter Bestuurlijk Programma (IBP). Daarbij wordt opgemerkt dat, als gevolg van reeds genomen Statenbesluiten, het huidige geraamde begrotingsaldo 2019 (in de vorm van het ongeoordeelde deel van de stelpost Nieuw Beleid) een tekort kent van € 107.000. Dit betekent dat er per saldo een bedrag van € 2.749.000 ten laste van de stelpost IBP wordt gebracht.

Programma's

2.1 Inleiding programma's

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen per programma(onderdeel) en waar van toepassing ingegaan op:

- Afwijkingen die zich bij de realisatie van het doel in 2019 voordoen. Deze kunnen zowel inhoudelijk als financieel van aard zijn;
- Voorgestelde begrotingswijzigingen, die een gevolg zijn van de gerapporteerde afwijkingen in de benodigde en beschikbare middelen.

Programma 1 : Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 1.1 Ruimtelijke ontwikkeling
- 1.2 Water

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid rapporteren wij de volgende afwijkingen:

1.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Doel: *Een integrale omgevingsvisie met een langetermijnvisie voor Flevoland en doelen en prioriteiten voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling, zodat er een nieuwe basis ontstaat voor de ontwikkelkracht van de provincie.*

Onderwerp: Omgevingsvisie

Afwijking: In 2019 vindt de verdere voorbereiding en uitvoering plaats van de opgaven uit de Omgevingsvisie. Voor de verdere voorbereiding en uitvoering van de Omgevingsvisie is in 2019 incidenteel € 3,0 mln. beschikbaar gesteld ten laste van de reserve strategische projecten. Binnen de opgaven hebben enkele proeftuinen en projecten een meerjarige doorlooptijd. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 230.000. Dit bedrag zal daarom in 2019 worden (terug)gestort in de reserve Strategische projecten om daaruit in 2020 en 2021 de meerjarige verplichtingen te kunnen dekken.

Voorstel: Het budget voor de Omgevingsvisie in 2019 te verlagen met € 230.000 en dit bedrag toe te voegen aan de reserve Strategische projecten, zodat dit bedrag in 2020/2021 beschikbaar is voor doorlopende verplichtingen.

Onderwerp: Omgevingswet

Afwijking: Het Rijk wil de Omgevingswet in 2021 van kracht laten worden. Op weg daar naartoe is het vanwege het ontbreken van overgangsrecht nodig om onderdelen in te vullen. In 2018 heeft de beleidsarme omzetting van beleid en regels naar een omgevingsprogramma en een omgevingsverordening grotendeels zijn beslag gekregen. Het is een eerste stap waarop voortgegaan kan worden om invulling te geven aan (hetgeen beoogd is met) de Omgevingswet. Voor de periode na 2018 was daarom minder geraamd dan de jaren ervoor. Echter, wetgeving en digitaal stelsel kristalliseren zich nu verder uit, waardoor duidelijker wordt wat er verder nog gedaan moet dan wel kan worden. Dit heeft tot gevolg dat in 2019 op onderdelen meer inspanningen verlangd worden dan eerst werd gedacht. Zo werd eind 2018 duidelijk dat er in 2019 een demoversie van (een deel van) het digitale stelsel - landelijke voorziening (DSO) beschikbaar komt, waarmee de overheden kunnen oefenen. Op het ruimtelijke ordeningsvlak wijzigt onder de Omgevingswet de wijze waarop de provinciale belangen geborgd kunnen worden. De komende tijd zal duidelijk moeten worden welke andere of aanvullende afspraken en werkwijzen er nodig zijn om de benodigde samenwerking goed vorm te geven om zoveel mogelijk als "één overheid" op te treden. Dit leidt ertoe dat er intensiever samen met de andere overheden verkenningen plaats vinden. Voor de verdere invulling van de Omgevingswet is een aanvullend budget van € 300.000 nodig in 2019 voor de volgende werkzaamheden en activiteiten: het testen van het DSO, verdieping en doorontwikkeling van de Omgevingswet-instrumenten zowel intern als met de regionale overheden en een bijdrage aan het IPO voor gemeenschappelijke activiteiten.

Voorstel: Het budget voor de werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet in 2019 met € 300.000 te verhogen ten laste van het begrotingssaldo.

1.2 Water

Doel: *We werken samen met alle betrokkenen bij bodem en water aan behoud van bodemkwaliteit en een robuust watersysteem, zodanig dat er ruimte is voor ontwikkeling en dat de kwaliteiten van Flevoland worden beschermd.*

Onderwerp: Kennisimpuls Delta Aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater

Afwijking: Eind 2018 is in IPO bestuur besloten tot de invulling van de kennisimpuls van de Delta Aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater. De voorgestelde projectenaanpak betekent een IPO-inzet van 250.000 euro per jaar (2019 t/m 2022). Het aandeel hierin voor onze provincie bedraagt € 15.575 per jaar voor de jaren 2019 tot en met 2022. Met deze bijdrage geen rekening gehouden in de Programmabegroting 2019 e.v., vandaar dat richting het IPO een voorbehoud is gemaakt van instemming door Provinciale Staten.

Voorstel: Het budget ontwikkeling waterbeleid te verhogen met een bedrag van € 15.575 voor 2019 ten laste van het begrotingssaldo.

Onderwerp: Voorbereidingen provinciaal waterprogramma

Afwijking: In de Programmabegroting 2019 is opgenomen dat de voorbereidingen starten voor een nieuw provinciaal programma waarin het waterbeleid wordt herzien en geactualiseerd. Het programma wordt in 2021 conform de Omgevingswet vastgesteld. Dit betekent een piek in de werkzaamheden en de proceskosten in 2019 en 2020. Dit kan niet (geheel) worden opgevangen binnen de lopende begroting. Voor procesondersteuning is in 2019 is een extra bedrag van € 50.000 nodig. Voor het jaar 2020 is een voorstel gedaan in de Perspectiefnota 2020-2023.

Voorstel: Het budget Ontwikkeling waterbeleid te verhogen met een bedrag van € 50.000 in 2019, ten laste van het begrotingssaldo.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid		2019
	Omgevingsvisie	-230
	Omgevingswet	300
	Kennisimpuls Delta Aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater	16
	Vorbereiding provinciaal waterprogramma	50
	Totaal	136
<i>Reserves:</i>	Strategische projecten	230
	Mutatie begrotingssaldo	366

Bedragen x € 1.000

Programma 2 : Landelijk gebied en natuur

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

2.1 Leefbaarheid landelijk gebied

2.2 Natuur en landschap

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Landelijk gebied en natuur rapporteren wij de volgende afwijkingen:

2.1 Leefbaarheid landelijk gebied

Doel: *De digitale ontsluiting buitengebied en de kleine kernen is gerealiseerd.*

Onderwerp: Invulling centraal toezicht in verband met aanleg glasvezelnetwerk oostelijk en zuidelijk Flevoland

Afwijking: In september 2018 is de rol van de provincie in de realisatie van een glasvezelnetwerk in oostelijk en zuidelijk Flevoland gewijzigd van een regierol (provincie doet een aanbesteding) naar een faciliterende rol (marktpartij doet vraagbundeling/aanleg zonder overheidssteun). Voor de regierol van de provincie zijn middelen gereserveerd binnen de reserve strategische projecten.

Indien de vraagbundeling van Glasdraad Flevoland (die loopt t/m 17 juni 2019) succesvol is, dan start de aanleg van glasvezel in het vierde kwartaal van 2019. Als overheden (gemeenten en provincie) willen we dan zelf toezicht houden op een zorgvuldige aanleg. De gemeenten leveren de lokale toezichthouders, de provincie verzorgt centrale directievoering en toezicht.

Voor 2019 zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de kosten van het toezicht te dekken. Deze kosten zouden gedekt kunnen worden uit het beschikbare oormerk binnen de reserve strategische projecten, omdat de gereserveerde middelen dan niet meer nodig zijn voor de regierol.

Voorstel: Ons College te machtigen om, indien de vraagbundeling succesvol is, de kosten van toezicht te dekken uit het beschikbare oormerk binnen de reserve strategische projecten. Dit zal dan via mandaat begrotingswijziging plaatsvinden, die ter kennisneming aan uw Staten wordt gezonden.

2.2 Natuur en landschap

Doel: *De natuurwaarden zijn behouden, de leefbaarheid van natuurgebieden is toegenomen en de economische activiteiten in natuurgebieden ondersteunen een succesvol beheer zonder de natuurwaarden te bedreigen.*

Onderwerp: Grote Grazers / Oostvaardersplassen

Afwijking: In juli 2018 hebben uw Staten een nieuw beleidskader beheer Oostvaardersplassen vastgesteld. In het beleidskader is een overzicht opgenomen van de benodigde investerings- exploitatie- en onderhoudskosten. Bij de begroting van 2019 is een bedrag van structureel € 0,5 mln. opgenomen voor de (voorlopige) beheersmaatregelen. De extra proces- en onderzoekskosten voor de invoering van het nieuwe beleidskader zijn nog niet in de begroting opgenomen. Voor 2019 gaat het om circa € 0,5 mln. Dit bedrag is onder meer nodig voor uitbesteding van onderzoeksvragen, inhuur van juridische expertise (landsadvocaat) en vergoedingen voor leden van de expertgroep en van de klankbordgroep.

In 2020 en 2021 zal naar verwachting nog steeds extra inzet nodig zijn voor de implementatie van het beleidskader. Deze zal wel geleidelijk afnemen, en een plek krijgen in de reguliere organisatie. Deze meerjarige consequenties zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2020-2023.

Voorstel: Voor de proces- en onderzoekskosten voor de implementatie van het beleidskader van de Oostvaardersplassen in 2019 € 490.000 beschikbaar te stellen ten laste van het begrotingssaldo.

- Onderwerp:** Uitvoering beheersmaatregelen Natura 2000 Oostvaardersplassen
- Afwijking:** Afgelopen jaren is de uitvoering van de beheerplanmaatregelen voorbereid. Het gaat daarbij om de moeras-reset, inclusief aanleg nieuwe stuw en het aanleggen van poelen en vispassages in het grazige deel. In 2018 is gestart met de uitvoering van de moeras-reset. Een groot deel van de uitvoering van deze werkzaamheden vindt plaats in 2019. De Natura 2000 maatregelen worden gedekt vanuit de reserve Beheer en ontwikkeling natuur. In de stuurgroep N2000 is overeenstemming over de maatregelen die in 2019 en de komende jaren uitgevoerd zullen gaan worden. Hiermee is een meerjarige inschatting gemaakt van de kosten. Daaruit blijkt dat voor 2019 een extra bedrag nodig zal zijn van € 300.000. Voor de jaren daarna is een voorstel opgenomen in de Perspectiefnota 2020-2023.
- Voorstel:** Voor de uitvoering van de beheerplanmaatregelen Natura 2000 Oostvaardersplassen in 2019 een aanvullend bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen uit de reserve Beheer en ontwikkeling natuur.
- Onderwerp:** Faunabeheereenheid Flevoland
- Afwijking:** Jaarlijks ontvang de stichting Faunabeheereenheid Flevoland een subsidie vanuit de provincie. De stichting is geconfronteerd met hogere kosten, door een kostenverhogende BTW op de inhuur van expertise vanuit de stichting over de jaren 2018 en 2019. De subsidie is niet toereikend om deze hogere lasten over 2018/2019 op te vangen. Om die reden wordt voorgesteld de subsidie in 2019 met € 33.500 te verhogen.
- Voorstel:** De subsidie voor de stichting Faunabeheereenheid Flevoland in 2019 op te hogen met € 33.500 ten laste van de begrotingsruimte.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 2 Landelijk gebied en natuur		2019
		p.m.
	Digitale ontsluiting buitengebied	
	Oostvaardersplassen	490
	Natura 2000 beheerplanmaatregelen OVP	300
	Faunabeheereenheid	34
	Totaal	824
<i>Reserves:</i>	Beheer en ontwikkeling Natuur	-300
	Mutatie begrotingssaldo	524

Bedragen x € 1.000

Programma 3 : Economie

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

3.1 Ondernemerschap en groei

3.2 Recreatie en toerisme incl. gebiedspromotie

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Economie rapporteren wij geen afwijkingen.

Programma 4 : Cultuur, samenleving en sport

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 4.1 Cultuur
- 4.2 Samenleving en sport

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Cultuur, samenleving en sport rapporteren wij de volgende afwijkingen.

4.1 Cultuur

Doel: *Er is een goede bekendheid van de Flevolandse geschiedenis en draagvlak voor cultureel erfgoed, mede door de verdere ontwikkeling van Batavialand.*

Onderwerp: Documentaire Berging Stirling i.r.t. erfgoed/geschiedenis WO II in Flevoland
Afwijking: Voor de kust van Almere is een vliegtuigwrak gevonden. Het gaat hoogst waarschijnlijk om de Short Stirling BK710, een Engelse bommenwerper uit de Tweede Wereldoorlog, die in 1943 is neergehaald tijdens een missie naar Düsseldorf. Zeer waarschijnlijk zijn ook de stoffelijke resten van bemanningsleden aanwezig. Het ministerie van BZK geeft (financieel) prioriteit aan het bergen van dit vliegtuigwrak.

Het verhaal over de historie en de berging van de Short Stirling BK710 biedt kansen om de provincie Flevoland, als jongste provincie van Nederland, meer op de kaart te zetten als (cultureel) erfgoed. Het verhaal leent zich goed om inwoners, van jong tot oud te verbinden met de geschiedenis en bevrijding van Flevoland. Het laat zien dat de provincie Flevoland een rijke geschiedenis heeft, die verder gaat dan de drooglegging van de polders. Een documentaire zou het verhaal over de berging en historie van de Short Stirling BK710 en de verhalen in Flevoland (Airgunners Dronten, NOP als Nederlands Onderduikers Paradijs, bleekneusjes op Urk, vliegtuigwrakken) op een mooie wijze in beeld kunnen brengen. Dit jaar organiseert Flevoland de Nationale viering van de bevrijding op 5 mei georganiseerd en tevens start in 2019 de viering van 75 jaar bevrijding. Voor de documentaire en de (project)leiding is € 150.000 benodigd.

Voorstel: Een bedrag van € 150.000 in 2019 beschikbaar te stellen voor een documentaire over de berging van de Stirling ten laste van het begrotingsaldo.

Onderwerp: Monumentenzorg
Afwijking: De actualisatie van de decentralisatie-uitkering Monumentenzorg levert de provincie structureel € 10.000 op. Dit is verwerkt in deze Zomernota bij het onderdeel Provinciefonds (zie Programma 8).

Voorstel: Het extra ontvangen bedrag van € 10.000 toe te voegen aan de reserve Monumentenzorg.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 4 Cultuur, samenleving en sport		2019
Documentaire berging Stirling (vliegtuigwrak)		150
Totaal		150
Reserves:	Monumentenzorg	10
Mutatie begrotingssaldo		160

Bedragen x € 1.000

Programma 5 : Energie, milieu en klimaat

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

5.1 Milieu incl. omgevingsdiensten

5.2 Energie en klimaat

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Energie, milieu en klimaat rapporteren wij de volgende afwijkingen:

5.1 Milieu (incl. omgevingsdiensten)

Doel: *Behoud van de goede uitgangspositie op gebied van bodem- en luchtkwaliteit, veiligheid en geluid zodat het prettig wonen en werken blijft in Flevoland. Hierbij wordt ingezet op die kwaliteitsniveaus die ruimte creëren voor het versterken van de economie, die gekoppeld zijn aan een goed vestigingsklimaat en waarbij wordt voldaan aan de wetten en regels.*

Onderwerp: Omgevingsdiensten

Afwijking: *Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)*

In 2017 heeft het Algemeen Bestuur van de OFGV de Kostprijsystematiek (KPS) vastgesteld. Met de KPS wordt de kostenverdeling tussen de partners in overeenstemming gebracht met de werkzaamheden die voor de verschillende partners worden uitgevoerd. Bij de totstandkoming van de jaaropdracht 2019 heeft de provincie echter ook afspraken gemaakt met de OFGV over het uitvoeren van aanvullende, veelal niet-structurele, werkzaamheden. De uitvoering van deze werkzaamheden maken geen deel uit van de KPS en komen dus bovenop het begrote budget. Het gaat hierbij om de volgende werkzaamheden:

- Beleidsmatige en strategische ondersteuning Circulaire Economie;
- Energie;
- Toezicht Programmatische Aanpak Stikstof;
- Toezicht varend ontgassen.

De OFGV heeft aangegeven deze werkzaamheden voor een totaalbedrag van € 80.000,- in 2019 te kunnen uitvoeren.

Daarnaast heeft de OFGV zijn eerste begrotingswijziging ingediend voor een zienswijze. De financiële gevolgen van deze eerste wijziging bedraagt voor Provincie Flevoland circa € 43.000

Omgevingsdienst Noorseekanaal gebied (NZKG)

Gegeven de beperkte opdracht van de provincie Flevoland aan de OD NZKG is geconcludeerd dat het passender is als deze op regiebasis wordt aangeboden en afgerekend. Feitelijk zal dat gaan betekenen dat er vooraf begroot wordt welke uren nodig zullen zijn, en vervolgens afgerekend wordt op de werkelijk ingezette uren. Voor deze Actualisatie 2019 begroot de OD NZKG een bijdrage van € 306.000 in plaats van de eerder begrootte € 255.000 op basis van de nieuwe vastgestelde begrotingssystematiek.

Voorstel: De geraamde bijdrage aan de OFGV voor 2019 te verhogen met € 123.000 en de geraamde bijdrage aan de NZKG voor 2019 te verhogen met € 51.000 ten laste van de begrotingsruimte.

Onderwerp: Impuls Omgevingsveiligheid 2019 (IOV)

Afwijking: Momenteel loopt het programma Impuls Omgevingsveiligheid (2015-2019). Het programma liep in eerste instantie tot en met 2018 maar is met één jaar verlengd.

Het betreft een provinciaal programma ter versterking van de uitvoering van externe veiligheidstaken. Voor de uitvoering van dit programma wordt door het Rijk, via de provincies, jaarlijks een bijdrage beschikbaar gesteld aan de uitvoeringsorganisaties.

De Rijksbijdrage aan de IOV 2019 voor het Flevolandse deel bedraagt maximaal € 76.000 voor het zogeheten deelprogramma 4 (Lokaal EV-beleid). Dit bedrag wordt als decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds uitgekeerd; dit is verwerkt in deze Zomernota bij het onderdeel Provinciefonds (zie Programma 8).

De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) is de organisatie die binnen Flevoland belast is met uitvoering van externe veiligheidstaken.

Voorstel: De ontvangen bijdrage via het Provinciefonds in 2019 voor het programma Impuls Omgevingsveiligheid ad. € 76.000 beschikbaar te stellen aan de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

5.2 Energie en Klimaat

Doel: *De ondergrond is duurzaam beschermd en benut*

Onderwerp: **Duurzaam Gebruik van de Flevolandse Ondergrond 2016-2020**

Afwijking: Het Actieplan Bodem en Water (ABW) en op specifieke onderdelen Landbouw Meerdere Smaken valt onder het thema Duurzaam Gebruik Ondergrond.

Vorig jaar is in verband met voorziene uitrol Landbouw Meerdere Smaken (voor uitrol meerjarige projecten/proeftuinen) rekening gehouden met een intensivering op het thema bodem in relatie tot landbouw. Echter vorig jaar is de uitbouw van meerdere opgaves, ook die van Landbouw Meerdere Smaken, vertraagd waardoor er voor dit jaar minder aanspraak wordt gedaan op dit budget.

Tevens heeft een enkel lopend dan wel op te zetten project met meerdere partijen in het gebied in geringe mate vertraging opgelopen. In totaliteit betekent dit dat er lagere uitgaven worden voorzien tot een bedrag van € 225.000 (en een daarmee samenhangende lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Bodem).

Voorstel: Het budget voor Duurzaam Gebruik Ondergrond in 2019 te verlagen met een bedrag van € 225.000 onder gelijktijdige verlaging van de geraamde onttrekking aan de reserve Bodem.

Onderwerp: **Jong Leren Eten**

Afwijking: De Rijksbijdrage aan het programma Jong Leren Eten voor het Flevolandse deel bedraagt in 2019 € 50.000. Dit bedrag wordt als decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds uitgekeerd; dit is verwerkt in deze Zomernota bij het onderdeel Provinciefonds (zie Programma 8).

Voorstel: De ontvangen bijdrage via het Provinciefonds in 2019 voor het programma Jong Leren Eten ad. € 50.000 beschikbaar te stellen.

Doel: *Er zijn stappen gezet op weg naar energieneutraliteit in 2030 (inclusief mobiliteit) en de stimuleringsregeling voor hernieuwbare energie voorziet aantoonbaar in een behoefte.*

Onderwerp: **Opgave Duurzame Energie**

Afwijking: Alle ontwikkelingen rondom de energietransitie gaan heel hard en gaan over veel soorten oplossingen. Met de komst van het klimaatakkoord (verwacht medio 2019) komt ook de omslag naar CO2 reductie. Dit vraagt om extra inzet om tot een gecoördineerde aanpak te komen met de regionale partners voor het maken van een Regionale Energie Strategie (RES). Met een RES formuleert de regio Flevoland een aanbod in het kader van het klimaatakkoord. Hiervoor moet kennis ingehuurd worden en moeten specifieke onderzoeken gedaan worden. Om in 2019 verdere stappen te kunnen zetten is € 575.000 aan procesgeld nodig; daarnaast dient een bijdrage aan het IPO plaats te vinden van € 35.000 voor energie gerelateerde onderwerpen. Beide bedragen kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve duurzame energie.

Voorstel: Voor inhuur van kennis en het doen van onderzoek om te komen tot een Regionale Energie Strategie (RES) in 2019 € 610.000 beschikbaar te stellen ten laste van de Reserve duurzame energie.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 5 Energie, milieu en klimaat		2019
Omgevingsdiensten		174
Impuls Omgevingsveiligheid 2019 (IOV)		76
Duurzaam Gebruik Ondergrond		-225
Jong Leren		50
Opgave duurzame energie		610
	Totaal	685
Reserves: Bodem		225
Reserves: Duurzame energie		-610
	Mutatie begrotingsaldo	300

Bedragen x € 1.000

Programma 6 : Mobiliteit

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 6.1 Openbaar vervoer
- 6.2 Mobiliteitsbeleid
- 6.3 Nieuwe infrastructuur
- 6.4 Bestaande infrastructuur

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Mobiliteit rapporteren wij de volgende afwijkingen:

6.3 Nieuwe infrastructuur

Doel: *De oplossing van de knelpunten in de bereikbaarheid van Flevoland wordt voorbereid, zodanig dat in 2019 alle knelpunten opgelost zijn of de voorbereidingen voor het oplossen ervan zijn afgerond*

Onderwerp: Aanpassing kredieten nieuwe investeringen

Afwijking: Het bruto raamkrediet voor investeringen in de infrastructuur dient te worden aangepast, deels als gevolg van hogere uitgaven vanwege extra wensen van derden, waar bijdragen tegenover staan. Daarnaast zijn abusievelijk bij het bepalen van de hoogte van het bruto raamkrediet voor 2019 enkele wel geprogrammeerde werken niet meegenomen. Er is sprake van de volgende mutaties:

1. Duurzaamheid

Bij de Perspectiefnota 2017-2021 is besloten om in het kader van de Greendeal infrastructuur in 2018 en 2019 jaarlijks een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen. Bij de vaststelling van begroting 2019 is het bedrag van € 500.000 voor 2019 niet verwerkt in het beschikbaar te stellen bruto raamkrediet. De hieruit (na realisatie) voortvloeiende kapitaallasten passen binnen de bestaande budgettaire kaders voor infrastructuur.

2. Verbindingsweg luchthaven

Bij het vaststellen van de kredieten uit het PMIRT voor de jaarschijf 2019 is per abuis € 310.000 voor de Verbindingsweg bij de luchthaven niet meegenomen. Het totaal van het projectkrediet blijft gelijk. De hieruit (na realisatie) voortvloeiende kapitaalslasten passen binnen de bestaande budgettaire kaders voor infrastructuur.

3. Stevenstunnel Waterlandseweg

Vanwege extra wensen van de gemeente Almere voor de Stevenstunnel onder de Waterlandseweg heeft de provincie € 236.000 aan extra kosten gemaakt. Dit bedrag wordt verrekend met de gemeente.

4. Aanleg 4e poot rotonde Muntweg-Kuinderweg

De gemeente Noordoostpolder wil een nieuwe ontsluiting naar bedrijventerrein Tuinvallei. Er zal door de provincie een 4e tak worden gerealiseerd aan de rotonde Muntweg-Kuinderweg. De kosten hiervan bedragen € 100.000 en worden vergoed door de gemeente Noordoostpolder.

kredietmutaties Nieuwe investeringen	PMIRT
Duurzaamheid	500
Verbindingsweg luchthaven	310
Stevenstunnel Waterlandseweg	236
Aanleg 4e poot rotonde Muntweg-Kuinderweg	100
Totale bruto kredietmutatie	1.146

bedragen x € 1.000

Voorstel: Bovenstaande actualisatie leidt tot de volgende bruto kredietmutatie van het PMIRT: Het bruto raamkrediet investeringen wegen 2019 dient met € 1.146.000 te worden verhoogd tot € 34.539.709. De hieruit voortvloeiende hogere kapitaallasten worden (na realisatie) opgevangen binnen de bestaande financiële kaders voor infrastructuur.

Onderwerp: **Kapitaallasten nieuwe investeringen**
Afwijking: De kapitaallasten voor de begroting 2019 worden bepaald door de boekwaarde van de investeringen van opgeleverde projecten op 1 januari 2019. Op basis van de werkelijke investeringen in 2018 is de boekwaarde per 1 januari 2019 bekend en zijn de kapitaallasten voor 2019 herrekend. Als gevolg van achterblijvende investeringen in 2018 zullen de kapitaallasten in 2019 €222.000 lager uitvallen dan thans in de begroting is geraamd.

Voorstel: De raming voor kapitaallasten nieuwe investeringen te verlagen met € 222.000, waardoor er eveneens € 222.000 lager onttrokken wordt aan de daarmee corresponderende reserve dekking afschrijvingslasten.

6.4 Bestaande infrastructuur

Doel: *De instandhouding van de bestaande provinciale infrastructuur op de afgesproken kwaliteitsniveaus, zodanig dat vlot en veilig verkeer op alle provinciale wegen en vaarwegen mogelijk is*

Onderwerp: **Aanpassing kredieten bestaande infrastructuur**
Afwijking: Het bruto raamkrediet voor niet jaarlijks onderhoud aan bestaande infrastructuur dient te worden aangepast vanwege extra wensen van derden, waar bijdragen van derden tegenover staan.

1. Bijdrage Almere aanleg rotondes Vogelweg

De gemeente Almere neemt het gedeelte van de Vogelweg van de A27 tot de Waterlandseweg over van de provincie. Voordat de overdracht plaatsvindt wordt groot onderhoud gepleegd en worden op kosten van de gemeente Almere twee rotondes aangelegd. De meerkosten hiervoor bedragen € 803.000.

2. Bijdrage RWS onderhoud Zuidwesterringweg

De provincie voert groot onderhoud uit aan de Zuidwesterringweg. Voor onderhoud aan een aantal kunstwerken ontvangt de provincie van Rijkswaterstaat een bijdrage van € 91.000.

Voorstel: Het bruto raamkrediet niet-jaarlijks onderhoud wegen (NJO) 2019 dient met € 894.000 te worden verhoogd tot € 12.727.000 als gevolg van extra werkzaamheden waartegenover bijdragen van gelijke omvang staan van derden.

kredietmutaties Bestaande infrastructuur	NJO
Bijdrage Almere aanleg rotondes Vogelweg	803
Bijdrage RWS onderhoud Zuidwesterringweg	91
Totale bruto kredietmutatie	894

bedragen x € 1.000

Onderwerp: **Kapitaallasten vervangingsinvesteringen**
Afwijking: De kapitaallasten voor de begroting 2019 worden bepaald door de boekwaarde van de investeringen van opgeleverde projecten op 1 januari 2019. Op basis van de werkelijke investeringen in 2018 is de boekwaarde per 1 januari 2019 bekend en zijn de kapitaallasten voor 2019 herrekend. Als gevolg van achterblijvende vervangingsinvesteringen in 2018 zullen de kapitaallasten in 2019 € 240.000 lager uitvallen dan thans in de begroting is geraamd. De bestaande gedragslijn is dat deze vrijval wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve activering vervangingsinvesteringen waaruit de op termijn verwachte hogere kapitaallasten kunnen worden gedekt.

Voorstel: De raming voor kapitaallasten van vervangingsinvesteringen in 2019 te verlagen met € 240.000 en dit bedrag toe te voegen aan de equalisatiereserve activering vervangingsinvesteringen.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 6 Mobiliteit		2019
Kapitaallasten nieuwe investeringen		-222
Kapitaallasten vervangingsinvesteringen		-240
Totaal		-462
Reserves:	Egalisatie activering vervangingsinvestering	240
Reserves:	Dekking afschrijvingslasten	222
Mutatie begrotingsaldo		0

bedragen x € 1.000

Programma 7 : Gebiedsontwikkeling

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 7.1 Noordelijk Flevoland
- 7.2 Midden Flevoland
- 7.3 Zuidelijk Flevoland
- 7.4 Nieuwe Natuur

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Gebiedsontwikkeling rapporteren wij de volgende afwijkingen:

7.2 Midden Flevoland

Doel: *De buitendijkse multimodale haven met containerterminal is operationeel.*

Onderwerp: **Actualiseren exploitatie Flevokust Haven**

Afwijking: In 2018 is Flevokust Haven opgeleverd. Vanaf 2019 wordt de haven in 40 jaar afgeschreven. Bij het bepalen van die kapitaallasten voor de begroting van 2019 was nog geen rekening gehouden met de waardering van de haven tegen (een lagere) marktwaarde. Daardoor zullen de werkelijke afschrijvingslasten € 204.000 lager zijn dan initieel was begroot voor 2019. Dit heeft een positief effect op de financiële exploitatie van de haven, waardoor er geen sprake meer is van een (aanloop-) verlies in dit jaar. Door de onttrekking aan de reserve Flevokust Haven in 2018 is deze reserve volledig benut. In de (meerjaren) begroting was nog wel rekening gehouden met een jaarlijkse onttrekking van € 89.000 voor de verwachte aanloopverliezen. Deze onttrekking is niet meer nodig omdat er geen sprake meer is van begrote aanloopverliezen en ook niet meer mogelijk omdat de reserve is uitgeput.

Voorstel: Per saldo is er sprake van een voordelig effect van € 115.000 in 2019 en volgende jaren. De meerjarige effecten van dit voorstel zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2020-2023. Voorgesteld wordt om de begrote kapitaallasten te verlagen met € 204.000 voor 2019 en de begrote onttrekking aan de reserve Flevokust Haven ad € 89.000 bij te stellen naar € 0. Het voordelige netto saldo van € 115.000 wordt toegevoegd aan het begrotingsaldo.

7.4 Nieuwe Natuur

Doel: *Toegankelijke natuur met ruimte voor recreatie is ontwikkeld.*

Onderwerp: **Procesgelden Nieuwe Natuur**

Afwijking: Het begrote budget 'procesgelden Nieuwe Natuur' voor 2019 bedraagt € 250.000. In voorgaande jaren zijn voorbereidingsbudgetten toegekend aan de initiatiefnemers van het programma. Die toekenningen zouden in 2018 worden afgerekend, maar niet alle initiatiefnemers hadden in 2018 een declaratie ingediend, wat blijkt uit het restant van het budget voor procesgelden van circa € 150.000 in 2018. De afrekening van de voorbereidingsbudgetten vindt plaats in 2019. Daarnaast wordt verwacht dat er (aanvullende) ondersteuning en advisering nodig is voor de initiatiefnemers, waarvan de lasten worden ingeschat op € 100.000.

Voorstel: Voorgesteld wordt om het budget voor procesgelden Nieuwe Natuur met € 250.000 te verhogen ten laste de reserve Nieuwe Natuur.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 7 Gebiedsontwikkeling		2019
Kapitaallasten Flevokust Haven		-204
Procesgelden Nieuwe Natuur		250
	Totaal	46
<i>Reserves:</i> Flevokust Haven		89
<i>Reserves:</i> Nieuwe Natuur		-250
	Mutatie begrotingssaldo	-115

bedragen x € 1.000

Programma 8 : Kwaliteit openbaar bestuur

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 8.1 (Inter)nationale samenwerking en bestuurlijke positionering
- 8.2 Bestuurszaken
- 8.3 Algemene dekkingsmiddelen
- 8.4 Onvoorzien en stelposten
- 8.5 Bedrijfsvoering
- 8.6 Reserves

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2019

Binnen het programma Kwaliteit openbaar bestuur rapporteren wij de volgende afwijkingen:

8.1 (Inter)nationale samenwerking en bestuurlijke positionering

Doel: *Optimaal gefaciliteerde Staten*

Onderwerp: **Afrekening fractiereserve 2018 en hertelling verkiezingen**

Afwijking: Op basis van de Verordening Fractieondersteuning 2016 is het voor de Statenfracties niet toegestaan om reserves op te bouwen uit niet bestede fractievergoedingen. Provinciale Staten hebben op 27 februari 2019 de fractievergoedingen 2018 vastgesteld en besloten tot terugvordering van de niet bestede fractievergoedingen 2018 over te gaan. Dit leidt tot een voordeel (afwikkelingsverschil) in 2019 van totaal € 165.000, waarvan is besloten dit toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Naar aanleiding van de Provinciale Statenverkiezingen op 19 maart 2019 hebben uw Staten besloten tot het uitvoeren van een hertelling. De provincie heeft de gemeenten aangeboden de hiermee gemoeide kosten te dragen. De totale kosten hiervoor worden geschat op € 100.000 en kunnen naar verwachting niet gedekt worden uit de regulier beschikbare (verkiezings-)budgetten.

Voorstel: Een voordeel te ramen van € -165.000 i.v.m. de afrekening van de fractievergoedingen 2018 en hiervan € 100.000 beschikbaar te stellen voor de kosten van de hertelling n.a.v. de Provinciale Statenverkiezingen 2019. Het restant van € 65.000 zal worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Doel: *Flevoland benut de mogelijkheden van Europese structuurfondsen*

Onderwerp: **Kasritme provinciale cofinanciering POP3**

Afwijking: In de meerjarenbegroting is voor het cofinancieringsbudget gerekend met een jaarlijks gemiddeld bedrag van € 430.000. Dat bedrag is gebaseerd op een gedeelte van de totale cofinanciering. De maximaal te betalen cofinanciering, vanuit de reserve p-MJP/POP, is voor de gehele POP3-periode € 9,06 mln. Daarvan is tot en met 2018 € 0,5 mln. daadwerkelijk betaald. Het restant van € 8,56 mln. gaat in de periode 2019 tot en met 2023 betaald worden. Daardoor is er sprake van een wijziging van het kasritme, tot een jaarlijks gemiddelde besteding van € 1,7 mln. De precieze omvang van de jaarlijkse bedragen kan niet worden bepaald, omdat de betalingen zijn gekoppeld aan declaraties die uitvoerende partijen (subsidieontvangers) bij RVO.nl indienen.

Voor 2019 verwachten wij dat de benodigde cofinanciering maximaal € 1,0 mln. is. De projecten hebben een looptijd van 2 tot 3 jaar, waardoor de omvang van de declaraties vanaf 2020 groter zal zijn. Het voorstel is daarom om zowel de onttrekking aan de reserve p-MJP/POP en het budget voor cofinanciering met € 570.000 te verhogen, tot een totaal van € 1,0 mln. Voor de jaren na 2019 is een voorstel opgenomen in de Perspectiefnota 2020-2023.

Voorstel: Het budget voor cofinanciering POP3 projecten in 2019 met € 570.000 te verhogen, ten laste van de reserve p-MJP/POP3.

8.2 Bestuurszaken

8.3 Algemene dekkingsmiddelen

Doel: *Een degelijk en solide financieel beleid zodanig dat er jaarlijks een sluitende begroting wordt aangeboden en dat onze reserves op een verantwoord niveau blijven.*

Onderwerp: uitkering Provinciefonds

Afwijking: De raming voor 2019 in de Programmabegroting was gebaseerd op de meicirculaire Provinciefonds 2018. Op 31 mei 2019 is de meicirculaire 2019 uitgebracht. Voor 2019 is er sprake van een lagere Algemene uitkering van circa € 1,3 mln. Dit houdt verband met de nacalculatie van het accres over 2018 (nadeel € 0,9 mln.), alsmede de nacalculatie van de zogenoemde ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (nadeel € 0,4 mln.). Doordat de rijksuitgaven over 2018 zijn achtergebleven bij de raming is de rijksbegroting minder gegroeid dan voorzien. Omdat de accessen van het Provinciefonds zijn gekoppeld aan de groei van de rijksuitgaven, zijn deze derhalve lager vastgesteld, wat een nadelig effect heeft. Daarnaast is er in 2018 door gemeenten en provincies een hoger beroep gedaan op het BTW compensatiefonds dan werd verwacht, zodat het niet bestede deel van het fonds lager is dan geraamd. Dit leidt tot een lagere uitbetaling aan de provincie.

Tevens komt er in 2019 opnieuw via een decentralisatie-uitkering € 50.000 beschikbaar voor het project 'jong leren eten' en € 76.000 voor het project 'Impuls omgevingsveiligheid' en is de decentralisatie-uitkering monumentenzorg met € 10.000 verhoogd. Deze bedragen (totaal € 136.000) worden voor de genoemde doelen ingezet, zodat er geen effect is op de vrije begrotingsruimte.

In totaliteit is er dus op basis van meicirculaire 2019 sprake van een lagere uitkering van circa € 1,2 mln.

Als gevolg van het (administratieve) vertrek van Athlon treedt er nog een andere mutatie op in de Provinciefondsuitkering. Deze is hierna bij het onderdeel 'opcenten motorrijtuigenbelasting' beschreven.

Voorstel: De raming voor de Provinciefondsuitkering 2019 te verlagen met € 1.162.000. Rekening houdend met de daarin begrepen hogere bijdragen voor Monumentenzorg (€ 10.000), het programma Jong Leren Eten (€ 50.000) en het programma Impuls Omgevingsveiligheid (€ 76.000) komt een nadelig bedrag van circa € 1,3 mln. ten laste van het begrotingssaldo.

Onderwerp: Opcenten motorrijtuigenbelasting

Afwijking: a. effect voertuigoverzicht 1 januari 2019

Provincies ontvangen twee maal per jaar een zogeheten voertuigenoverzicht van het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting. Op basis van deze informatie kan een berekening worden gemaakt van de verwachte opbrengst uit de opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB). Op basis van het voertuigenoverzicht per 1 januari 2019 kan een opbrengst worden berekend van € 74,6 mln. Dit is € 0,9 mln. meer dan thans in de begroting 2019 is geraamd. De hogere opbrengst is een gevolg van de toename van het aantal belastingplichtige personenvoertuigen. Deze raming is een momentopname. Door het jaar heen vinden mutaties plaats in het aantal voertuigen, die de opbrengst beïnvloeden. Een punt van aandacht daarbij is de toenemende elektrificatie van het wagenpark. Omdat elektrische voertuigen zijn vrijgesteld voor de MRB, heeft dit een nadelig effect op de opbrengst. Tot nu toe is de groei in het aantal belastingplichtige voertuigen voldoende om deze derving op te vangen. Onduidelijk is of dit het geval blijft. Om die reden is ons beleid om de raming te baseren op het laatst bekende voertuigenoverzicht en niet te speculeren op verdere groei of krimp van het aantal belastingplichtige voertuigen.

b. effect verplaatsing leasebedrijf

Eind mei is gebleken dat leasebedrijf Athlon de hoofdvestiging per 1 mei 2019 heeft verplaatst van Almere naar Schiphol, waardoor de opcenten over circa 72.500 voertuigen vanaf dat moment niet meer ten gunste van Flevoland komen.

In 2018 heeft Athlon bij de gemeente Almere aangegeven behoefte te hebben aan meer kantoorruimte. Athlon heeft in bestuurlijk overleg met gemeente en provincie ook aangegeven dat zij alle opties voor het uitbreiden van hun kantoorruimte in overweging zouden nemen en het verschil in opcenten motorrijtuigenbelasting tussen de provincies hierin meespeelde. Athlon heeft meerdere scenario's verkend, zo ook verhuizing met het gehele of een gedeelte van het bedrijf naar een locatie buiten Flevoland.

De provincie is samen met de gemeente Almere in gesprek gegaan met Athlon om te bezien of er mogelijkheden waren om dit bedrijf voor Flevoland te behouden. Dit binnen het gestelde kader waarin er geen mogelijkheden zijn om de opcenten motorrijtuigenbelasting aan te passen. Samen met de gemeente Almere heeft de provincie alle andere opties zoals andere kantoorlocaties in Almere, innovatiesubsidies, regelingen om te verduurzamen met zonne-energie en partners in smart-mobility ontwikkelingen op een rij gezet en aan Athlon voorgelegd. Athlon heeft daarop duidelijk gemaakt het aanbod te waarderen, maar dit los te zien van de businesscase voor uitbreiding en/of herhuisvesting.

De verhuizing is vooral een administratieve verhuizing. De vloot van auto's en de daarbij behorende taken blijven in Almere. Deze verhuizing heeft vooral impact op de provinciale begroting, maar nauwelijks directe maatschappelijke gevolgen. De verhuizing van directie en een deel van de staf naar Schiphol heeft beperkte impact voor Flevoland. Het betreft grotendeels een groep werknemers die veelal buiten Flevoland wonen.

De financiële impact is echter substantieel. Een eerste inschatting van de effecten van de verplaatsing van Athlon is dat het verlies aan inkomsten uit de opcenten MRB voor 2019 daardoor naar verwachting circa € 9,7 mln. zou kunnen bedragen. Omdat bij de bepaling van de hoogte van de Provinciefondsuitkering rekening wordt gehouden met de belastingcapaciteit, zou de Provinciefondsuitkering naar verwachting circa € 8,0 mln. hoger kunnen uitvallen. Het netto nadeel voor 2019 zou daarmee uitkomen op zo'n € 1,7 mln. Naar verwachting zal op basis van het medio juli 2019 verwachte voertuigoverzicht van 1 juli 2019 een betere inschatting mogelijk zijn.

Vooralsnog houden we in deze Zomernota rekening met een verlaging van de inkomsten uit opcenten MRB met circa € 8,8 mln. (€ 0,9 mln. meer inkomsten op basis van het voertuigoverzicht van 1 januari 2019 en € 9,7 mln. minder inkomsten door het vertrek van het leasebedrijf).

Voorstel: Daarnaast gaan we uit van een hogere Provinciefondsuitkering van circa € 8,0 mln. De raming voor de opbrengst uit de opcenten MRB te verlagen met € 8,8, mln. en de daarmee samenhangende uitkering Provinciefonds te verhogen met € 8,0 mln. Hierdoor komt een netto bedrag van € 0,8 mln. ten laste van het begrotingsaldo.

Onderwerp: Dividend BNG bank

Afwijking: De BNG Bank heeft het dividend over 2018 bekend gemaakt, wat in 2019 wordt uitgekeerd. Dit bedraagt € 2,85 per aandeel. Op basis van ons aantal aandelen (75.250) betekent dit een uitkering van afgerond € 214.000. In de Programmabegroting 2019 is rekening gehouden met een uitkering van € 150.000, zodat er sprake is van een meeropbrengst van € 64.000.

Voorstel: De raming op het onderdeel dividend BNG verhogen met € 64.000 ten gunste van het begrotingsaldo.

Onderwerp: Verwerking incidenteel dividend Afvalzorg

Afwijking: De provincie heeft 10% aandelen in NV Afvalzorg Holding welke jaarlijks een vast dividend van € 125.000 uit keren aan de provincie.

Eenmaal per vier jaar, voor de eerste maal per 31 december 2018, wordt op basis van de financiële positie van NV Afvalzorg Holding bepaald of een additioneel dividend mogelijk en wenselijk is. Een additioneel dividend wordt verantwoord geacht wanneer dit past binnen de kaders van de gewenste solvabiliteit en liquiditeit.

Op grond hiervan stelt NV Afvalzorg Holding haar aandeelhouders voor om incidenteel maximaal € 3 mln. aan extra dividend uit te keren. Voor de provincie Flevoland komt dit neer op een bedrag van € 300.000. Dit voorstel ligt 23 mei 2019 voor in de Aandeelhoudersvergadering van de NV Afvalzorg Holding.

Voorstel: Het hogere dividend van Afvalzorg NV over 2018 van € 300.000 toe te voegen aan het begrotingssaldo 2019.

8.4 Onvoorzien en stelposten

Onderwerp: Stelpost onzekerheden Perspectiefnota

Afwijking: De Programmabegroting 2019 bevat een stelpost onzekerheden Perspectiefnota. Deze stelpost is bedoeld om tegenvallers op te vangen die zich voordoen ten aanzien van de rekenkundige aannames in de begroting, zoals de geraamde opbrengst uit de opcenten MRB of de Provinciefondsuitkering.

Voor deze stelpost is de gedragslijn dat hiervoor jaarlijks (cumulatief) een bedrag beschikbaar is dat 0,25% van het begrotingstotaal bedraagt, hetgeen neerkomt op afgerond € 0,4 mln. De raming voor 2019 bedraagt thans nog € 0,8 mln. en kan in beginsel worden teruggebracht tot € 0,4 mln.

Echter, gegeven het feit dat de effecten van de verplaatsing van het wagenpark van Athlon pas na 1 juli beter kunnen worden ingeschat, hebben wij ervoor gekozen de huidige raming van deze stelpost te handhaven.

Voorstel: De raming op de stelpost onzekerheden Perspectiefnota te handhaven op € 0,8 mln. tot er meer duidelijkheid bestaat over de daadwerkelijke effecten van de verplaatsing van Athlon.

Onderwerp: stelpost Nieuw Beleid; onderdeel IBP

Afwijking: In de Programmabegroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 is binnen de stelpost nieuwe beleid een afzonderlijk bedrag geormerkt voor uitgaven die voortvloeien uit het Interbestuurlijk programma (IBP). Voor 2019 gaat het om een bedrag van € 4,91 mln. Op dit moment is daarvan nog geen gebruik gemaakt. Wij stellen voor om een deel van dit bedrag (€ 2,75 mln.) in te zetten ter dekking van het nadelig saldo van deze Zomernota en het restantbedrag (€ 2,16 mln.) voor het 2019 toe te voegen aan de reserve strategische projecten, met een tijdelijk oormerk IBP 2019. Dit oormerk vervalt aan het einde van het jaar als er door uw Staten geen besluiten tot besteding voor dit doel in 2019 hebben plaatsgevonden en maakt dan onderdeel uit van de ongeormerkte ruimte binnen de reserve strategische projecten. Er worden dus geen IBP 'overschotten' in enig jaar gereserveerd voor IBP gerelateerde uitgaven in volgende jaren.

Voorstel: Het nog beschikbare bedrag op de stelpost Nieuw Beleid, onderdeel IBP, ad. € 2,16 mln. voor 2019 toe te voegen aan de reserve strategische projecten, met als tijdelijk oormerk IBP 2019. Dit oormerk vervalt aan het einde van het jaar als geen besluiten tot besteding in 2019 worden genomen.

8.5 Bedrijfsvoering

Onderwerp: Verwerking structurele financiële consequenties MAB

Afwijking: In de stelpost Nieuw Beleid is € 0,6 mln. structurele ruimte opgenomen voor extra ICT-beheer taken ten gevolge van de uitvoering van de meerjarenaanpak bedrijfsvoering (MAB). Nu de MAB in het laatste plateau van de uitvoering zit kan de balans worden

opgemaakt welke structurele impact dit heeft op de beheerlasten binnen Informatievoorziening.

Binnen het programma MAB zijn circa 10 ICT-systemen aangeschaft of vernieuwd. Om deze systemen blijvend goed te kunnen beheren is uitbreiding van de formatie bij de afdeling Informatievoorziening nodig. In totaal is 5,8 fte extra formatie nodig. Door gebruik te maken van het restant van de reservering voor de MAB binnen de stelpost Nieuw Beleid kan deze formatie-uitbreiding worden gerealiseerd (de structurele lasten bedragen € 470.000, voor 2019 is dit € 150.000 in verband met het feit dat de werving pas gestart kan worden na besluitvorming over de Zomernota 2019 en de Perspectiefnota 2020-2023.

De rest van de reservering binnen de stelpost Nieuw Beleid moet worden aangewend om stijgende exploitatielasten te dekken voor licenties en onderhoud van deze systemen (structurele lasten vanaf 2019: € 130.000).

Voorstel: In 2019 € 0,6 mln. te onttrekken aan de stelpost Nieuw Beleid (oormerk MAB) en deze middelen toe te voegen aan de begrotingspost voor salarissen (€ 150.000) en exploitatielasten informatievoorziening (€ 130.000). Het resterende deel van € 320.000 valt vrij ten gunste van het begrotingssaldo.

Onderwerp: **Omzetten kapitaallasten naar exploitatielasten informatievoorziening**
Afwijking: Omdat steeds vaker soft- en hardwarepakketten 'as a service' worden afgenomen en niet langer fysiek worden aangeschaft, is bij de begroting 2019 het investeringsvolume voor informatievoorziening verlaagd. De afgelopen jaren is deze tendens van lagere investeringen in de praktijk ook al opgetreden. Dit leidt tot lagere kapitaallasten en hogere exploitatielasten in 2019. Voorgesteld wordt om het overschot van € 0,4 mln. op het onderdeel kapitaallasten informatievoorziening om deze reden toe te voegen aan de begroting voor de exploitatielasten voor informatievoorziening.

Voorstel: De raming voor kapitaallasten met € 0,4 mln. te verlagen, onder gelijke ophoging van de exploitatielasten voor informatievoorziening.

Onderwerp: **Verwerking financiële gevolgen CAO provincies**
Afwijking: 1 april 2019 is een akkoord bereikt over de CAO provincies 2019-2020. De looptijd van de CAO is 2 jaar. Provincieambtenaren krijgen met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 2,5% loonsverhoging. Op 1 juli 2019 volgt nog een verhoging van 1,0%. In 2020 volgen nogmaals loonsverhogingen van 2,0 procent per 1 januari en 1,0% per 1 juli. In totaal leidt dit tot een extra salarislast van € 1,6 mln. in 2019 en € 2,3 mln. structureel vanaf 2020. Voor deze effecten is een meerjarige stelpost loon- en prijsontwikkeling opgenomen in de Programmabegroting 2019. Deze bedraagt voor 2019 € 1.450.000 en is daarmee onvoldoende om het effect voor 2019 te dekken. Er dient € 150.000 extra beschikbaar te komen.

Voor 2020 wordt de stelpost in dat jaar wel toereikend geacht.

Voorstel: De raming voor salarissen met € 1,6 mln. te verhogen onder verlaging van de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Omdat deze niet toereikend is dient de ontbrekende € 150.000 te worden gedekt ten laste van het begrotingssaldo.

II. Effecten op de programmabegroting 2019

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2019. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 8 Kwaliteit openbaar bestuur		2019
Fractiereserves en hertelling verkiezingen		-65
Actualisatie cofinanciering POP3		570
Uitkering Provinciefonds		-6.803
Opcenten MRB		8.745
Dividend Afvalzorg Holding NV		-300
Dividend BNG		-64
Beheerslasten MAB		280
Kapitaallasten ICT naar exploitatielasten ICT		0
Salarisbudget (i.v.m. CAO-afspraken)		150
Totaal		2.513
<i>Stelposten:</i>	Stelpost Nieuw Beleid (oormerk MAB)	-600
<i>Stelposten:</i>	Stelpost Nieuw Beleid (oormerk IBP)	-2.161
<i>Reserves:</i>	Algemene reserve	65
<i>Reserves:</i>	Strategische projecten	2.161
<i>Reserves:</i>	p-MJP/POP	-570
Mutatie begrotingssaldo		1.408

bedragen x € 1.000